PROJECTE 2026

Com ha de ser la Residència a on m'agradaria anar a viure

"La Gent Gran de Fatec visitem les residències de Catalunya"

Justificació:

Malgrat que les persones grans voldríem, majoritàriament, acabar els nostres dies en el nostre domicili habitual, som conscients que és possible que en anar envellint l'evolució de les nostres circumstàncies físiques, psíquiques o socials, o la conjunció del deteriorament de diverses d'elles, facin que no sigui possible complir aquest desig i nosaltres mateixos o els nostres familiars ens plantegem la conveniència d'anar a viure a una residència.

Certament, la imatge de les residències sovint és negativa. Però, si les persones coneixem directament centres en les quals pensem i sentim que hi ha un bon tracte i respecte per les nostres formes d'entendre la vida, podríem veure-les com una alternativa que ens pot convenir en un moment de la nostra vida.

Arribat aquest moment voldríem tenir instruments que ens ajudin a valorar les diverses possibilitats existents i diferenciar entre elles. Instruments que ens orientin sobre quines són les característiques de l'estructura i del funcionament i d'un centre residencial que ens permeten seguir-hi "vivint" la nostra vida, el nostre projecte de vida, continuar desenvolupant un envelliment actiu sigui quina sigui la nostra situació personal, rebent una atenció personalitzada i on es respecti la nostra autonomia de decisió.

Disposar d'informació sobre tots aquests temes ens donaria seguretat, perquè ens permetria conèixer quins són els centres en què, es respecten els temes esmentats i diferenciar-los dels que, tot hi sí que cobreixi, teòricament o realment, l'atenció de les necessitats bàsiques a un bon nivell, no es respecten les necessitats personals de cada resident que en realitat és el més important per proporcionar-nos qualitat de vida.

FATEC, la federació més àmplia d'associacions de persones grans de Catalunya, té com a un dels seus principals objectius propiciar l'envelliment actiu i amb ell, la qualitat de vida de la gent gran i amb aquesta finalitat posa en marxa diversos projectes.

Aquest projecte sorgeix per iniciativa d'alguns membres de FATEC, sensibles i interessats pel tema de l'atenció a les persones grans que van tenir coneixement del nou model d'atenció gerontològica centrada en la persona ACP. Al nostre país hi ha un nombre creixent de centres que desenvolupen la seva tasca seguint aquest model. Professionals experts estan treballant per donar suport i formació per la seva implantació a més centres.

Des de FATEC es va considerar que calia difondre el model entre les persones grans i els seus familiars. Es va considerar que la forma més adient de fer-ho seria promovent una línia de voluntariat innovadora en el nostre entorn. Es tracta d'un projecte de gent gran per a gent gran que ha sigut projectat i es desenvolupa per part de voluntaris grans.

En els diferents territoris l'aportació voluntària de les persones grans afegeix qualitat a la informació que es reculli, ja que aquestes no tenen cap vinculació laboral en el sector d'activitat. Tanmateix, l'activitat ofereix una nova forma de participació cívica de les persones grans.

Aquesta forma combina diversos components positius: nous aprenentatges; reconeixement de les seves competències amb l'efecte de millora de l'autoestima; i utilitats de la tasca executada, per altres persones com pels mateixos voluntaris i voluntàries.

Els membres de FATEC participants en aquest projecte obtenen un benefici afegit: el coneixement que adquireixen sobre la realitat de les residències de Gent Gran a Catalunya.

Aquest projecte cal assenyalar que es desenvolupa amb el suport de la Diputació de Barcelona.

Antecedents:

En teoria, l'atenció centrada en la persona, en la promoció de la seva autonomia i la participació, s'esmenta en molts *dels* documents amb què es presenten les residències, però sabem que malauradament en molts casos la realitat és una altra i el tracte anul·la la persona i la converteix cada dia en més dependent.

Les persones grans no poden ignorar aquesta realitat. Davant aquesta situació es va identificar la pertinència que fossin persones grans les que produíssim informació sobre les residències, adient i útil per a les persones grans o pels familiars que han de pensar en les persones grans.

Des de l'any 2011 estem portant a terme aquest projecte, que s'ha desenvolupat en continu procés d'expansió i millorament.

A FATEC treballem perquè les persones de totes les edats coneguin el model de residència al qual acceptaríem anar a viure per desenvolupar-hi, un envelliment actiu d'acord amb el seu possible nivell de dependència.

Objectius generals:

1.- Proporcionar als centres visitats tota la informació més actual dins els nostres coneixements de les pràctiques d'atenció residencial.

2.- Oferir a la gent gran i als seus familiars una sèrie d'orientacions que els puguin resultar d'utilitat a l'hora d'escollir una residència entre les possibilitats que tenen al seu abast.

3.- Que la gent gran de Catalunya visiti les residències de la seva ciutat i/o comarca i conegui els aspectes positius de funcionament i estructura de moltes d'elles.

4.- Canviar una visió estereotipada de les residències que promou una actitud de refús.

5.- Descobrir vies de col·laboració entre les residències i els casals i associacions de FATEC.

Objectius operatius:

Aquests Objectius generals es concreten en la creació de tres instruments:

1.- Elaboració d'un sumari d'aspectes positius vistos durant la visita a residències, que es va completant amb les noves observacions d'aspectes positius…

2.- Elaboració d'un fitxer que recull la informació sistematitzada de cada una de les residències visitades, i posar a disposició de possibles usuaris les fitxes de les residències que ho hagin autoritzat.

3.- Elaborar un llistat de possibles vies de col·laboració entre les residències i els casals i associacions de FATEC

Metodologia i activitats:

En la definició del nostre pla de treball ens plantegem basar-nos en cada territori i en el seu entorn, i que els resultats han de ser eminentment pràctics.

La visita a les residències consisteix en:

- Entrevista amb la Direcció en la qual ens explica el funcionament, objectius, i se'ns proporciona documentació diversa i complementària.
- Visita a tots els espais de la Residència, acompanyats del/la responsable.

La recollida de les dades observades en les visites, s'efectua sempre seguint unes pautes preestablertes en què consten els aspectes que, a parer nostre, interessa tenir en compte en el moment de l'elecció. Es tracta d'aspectes que prèviament hem seleccionat perquè els considerem rellevants; sempre amb la mirada posada en el nostre propi demà i pels quals hem fixat els criteris que han de satisfer; així assolirem que la residència tingui les característiques del lloc on ens agradaria viure.

Les visites permeten analitzar totes les característiques i funcionament del centre, per així després, recollir-ho tot a la nostra fitxa. El nostre principal interès és "veure, escoltar, olorar…". I estar atents a les sensacions que ens desperta i a les expressions de les persones grans que hi viuen.

En cap moment es tracta d'una avaluació o inspecció, sinó del que han considerat unes persones grans. D'altra banda, la nostra observació només ha inclòs els aspectes més visibles en una visita, i som conscients que hi ha molts altres aspectes que se'ns poden escapar.

Un cop feta la visita al centre s'elabora una fitxa que s'enviarà a la Direcció del centre per la seva aprovació. Rebuda la fitxa acceptada s'inclou en la Web de FATEC i es posa a disposició pública per la seva consulta.

Totes les característiques positives observades en les diferents residències s'inclouen en el segon instrument: el sumari d'aspectes positius observats. Està sotmès a una periòdica actualització, segons el que es vegi en les visites. Molts d'aquests resultats són coincidents en totes les residències, altres només en algunes, i altres en una.

En l'elaboració de les fitxes, es prioritzen els aspectes d'atenció als residents, però també es recull la informació d'altres aspectes com ara l'edifici, el seu equipament, professionals, relació amb la família i amb la comunitat, així com els valors que es desprenen del diàleg amb la persona responsable de la Direcció.

Segons hem pogut constatar, les persones grans residents i també els professionals, ens han vist com a persones grans que visiten una residència amb mirada de qui podria anar-hi a viure i això facilita una conversa directa i tenir un criteri més proper, real i fiable.

Divulgació dels resultats:

FATEC posa els resultats, fitxes i sumari, al servei de tots els que vulguin o necessitin accedir a aquesta informació a través de la web de FATEC.

Sumari:

Respecte a la divulgació del sumari valorat com **"Aspectes positius a tenir en compte en el moment de buscar una residència, observats en la visita a Residències de Catalunya",** FATEC el publica a la seva web i l'actualitza periòdicament per tal de complir amb l'objectiu de servei a la gent gran. També en fa difusió presentant-lo en ponències a jornades, congressos i altres, en col·loquis i en entrevistes a mitjans audiovisuals i a diverses publicacions.

Conclusions:

1.- Es posa de manifest que la gent gran s'interessa per participar en un projecte d'aquest tipus i que els professionals valoren molt positivament el mètode i els resultats. Uns i altres confluïm en l'interès per *l'atenció centrada en la persona* i valorem que el projecte pot contribuir a minorar la visió estereotipada de les residències.

2.- El projecte mostra una via d'aportacions de la gent gran en la definició dels serveis. Aquesta forma de participació arrelada en el territori, pot col·laborar en la creació o l'augment d'interaccions i lligams entre les residències i la comunitat.

3.- Aquestes orientacions constitueixen el que nosaltres anomenem ***"Sumari d'aspectes positius observats en les visites a residències de gent gran a Catalunya"*** que compren els que considerem que han d'estar imprescindiblement presents en una residència i altres aspectes positius observats. Aquests aspectes-que es compleixen en alguns centres, són, per tant, susceptibles que es compleixin també en altres.

4.- En presentar el sumari de resultats hem constatat que molts dels aspectes que per a nosaltres són positius i importants, per a moltes persones de la nostra societat són irrellevants o simplement desconeixen la seva importància. Per a totes elles, volem que aquest sumari sigui al mateix temps informatiu i formatiu respecte a algun dels aspectes que mai s'haurien plantejat tenir en consideració. Que els estimuli a preguntar-se o a preguntar el perquè de la seva importància i així es vagi educant a la nostra societat cap a una exigència envers un mateix, en

les fases finals en la nostra vida.

5.- Com a conclusió de la feina desenvolupada s'entrega una PLACA a les residències visitades en la que consta una web on es poden consultar les fitxes autoritzades, el nostre Projecte i el Sumari d'Aspectes Positius que hem anat elaborant amb les observacions fetes al llarg de les nostres visites a residències de Catalunya.